

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUESTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUOD LIBET ARIIS DISPUTATIONIBUS,
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis trigesimo
mensis Aprilis, anno Domini M. DCC. XLIV.*

M. JOANNE-BAPTISTA-THOMA MARTINENQ,
Omnium & Singularum Artis Partium Professore
Antiquo, Doctore Medico, Præside.

An sectione præsertim, curanda Ani Fistula?

I.

IR probus, mederi sciens, non ex uno eodemque pe-
nu sua mutuatur præsidia. Illi robur & armentarium tri-
plex: Diæta, Pharmacia, Chirurgia; quibus *Therapeu-
tica*, *Pathologia* pars ultima, continetur. Vario fidium
genere instructum decet arcum in manu Sapientis. Diæ-
tam, usui lex rerum, quas *non-naturales* vocant, adhibet Medicus.
Pharmaciam, eligendis, componendis, administrandisque medica-
mentis jubet inservire. Chirurgiam, *manualem* illam & Medicinæ

A

ministram, tumoribus, vulneribus, ulceribus, &c. ad moveri, pro suo munere præscribit. Duplex igitur Chirurgia: alia Medica, quæ solius est Medici; & *Instrumentalis* alia, cujus exercitium Chirurgus non ita committitur, ut ad Medicum quoque non pertineat. Hæc, in solidis hæret corporis partibus; illa, fluidarum etiam *crasim* conservat, mutat, restituit. Hæc, quæ præter naturam separantur coniungendo, quæ perperam coniunguntur separando; quæ redundant detrahendo, partes adimplet suas; illa, tota est in discutiendis, resolvendis, alterandis vitiatis humoribus; in solidis *adstringendis, emolliendis, mundandis, roborandis*; præsertimque in designandis, opportunis ad hæc ritè præstanda, modis atque temporibus. Ad hanc, spectat instrumentorum & remediorum exteriorum applicatio *manualis*; illius est, victus rationem indicare: nec-non interna, quæ Pharmacopœus exhibet; & externa, quæ Chirurgus admovet, medicamenta imperare. Hinc conjice, quàm Chirurgia-Medica, sit *Instrumentali* necessaria: Pater sat amplus Chirurgus campus, in quo suam cum laude Artem exerceat. Quantam in manibus agilitatem dexteritatemvè, quantam animi constantiam, quot & quàm crebrò repetitos operandi habitus Chirurgus inesse oporteat, norunt qui Chirurgorum nomen, Chirurgicâ sagacitate & industriâ, multò latius patere, damno suo compererunt. Opus quamobrem Chirurgicum temerè non suscipiat Artifex. Nullum aggrediatur (modò per ipsum liceat) nisi præsentem Medico, probante, & consiliis mentem dubiam, pro re natâ, manumque firmante. Ab amabili nec interruptâ Chirurghi simul & Medici conspiratione, quid non expectandum boni? Mutuo utriusque veluti concentu, ea meherclè seligetur curandi ratio, quæ citius, tutius, & molestè minùs instituitur, præcedit, absolvitur.

I I.

DUCTUS *Intestinalis* pars extrema & infima, quæ diductas inter *Nates* rugosa deprehenditur, Podicem vel Anum constituit. Exterius hoc orificium *Recti*, sic à naturâ comparatur, ut, præter voluntatis imperium, nihil ex alvo sinat effluere. Nonnullis interim, extrâ consuetudinem minimè perforatur, quibus aperiendum *forfice* venit. Insciiis Parentibus, exitu sæcum hunc in modum impedito, vita quot recens Natis crepta? Diversi motuum generis Anus est capax. *Muscularis* partim, partim & *membranaceus*: nunc dilatatur vel relaxatur; modò contrahitur vel coarctatur. Jam *elongatur* aut distenditur; mox *abbreviatur* aut restituitur. Peculiares ta-

men. quos habet, Musculi, huic vel retinendo, vel constringendo potissimum inserviunt; & quinque (*) numerantur. Horum duo dicuntur *Levatores*, quòd in ejectione durâ sustineant Anum, vetentque, ne de sede naturali suâ dimoveatur hic, & foris excidat. Talis Ani *Procidencia* frequentior est pueris, quibus blandè reponendus, litu prævio, cum spongiâ & *adstringente* fotu continendus. Tres alii Podicis Musculi, *Sphincterem* ejus componunt, & strictè adeò claudunt ostium, ut injussa excrementa non possint elabi. Quòd verò relaxetur, dilatetur ac distendatur Anus, illud non tam supra-memoratis Musculis, quàm ipsis met excrementis referendum. Fæces nempe certâ copiâ, certâque morâ in *Recto* nequeunt colligi, quin fugam citò meditentur. Jam gravitate, duritie, siccitate & acrimoniâ, quas, crassiorum Intestinatorum longitudinem ad Anum usque praterlabentes, sensim contraxerunt, multiformes *Recti* fibras irritando, naturalem, at paulò molestam, alvi exonerandæ cupiditatem excitant. Urgente mox necessitate, vehemens & spontanea fit *Inspiratio*, *Abdominis* imminuitur capacitas, in angustum *Pelvis* redigitur; fæces Ano viciniores, magis ac magis compressæ, à subsequen- tibus ejusdem naturæ moleculis urgentur ulteriùs, & ita propelluntur, ut, *Sphincteris* resistantiam superando, relaxent Anum, osculum aperiant, ac tandem sub stercoris nomine foras eliminantur. Sic mechanica peragitur alvi dejectio: functio quidem naturalis; at infinitis propemodum læsionibus obnoxia. Quoties enim ob vitia quædam, Ventriculo pariter & Intestinis communia, vel depravatur, vel omnino aboletur? Num indicant aliud *Lienteria*, Affectio *Cæliaca*, *Diarrhæa*, *Dysenteria*, *Ileus*? Quot præterea modis hæc eadem intercipi, imminui, aut perturbari valet, à præcipuis aliquot vel *Recti*, vel Ani, vel partium circumstantium affectibus: quales habentur *Hæmorrhoides*, *Tenesmus*, Inflammationes variæ, Tumores distincti, & speciei dissimilis ulcera, in *Fistulas* quandoquæ abeuntia? Anum ergò si devastaret *Fistula*, quis tempestivam ac certior- em medendi viam inire dubitaret?

(*) Tres Musculi, *Sphincterem* Ani teriùs, Musculi præsertim *transversalis* constituent: horum unus *Intestinalis* vel *Orbicularis*: duo verò *Cutanei* aut *Ovales* appellantur. *Intestinalis* seu *Orbicularis* nihil aliud est, quàm processus aut productio portionis inferioris fibrarum carnearum extremitatis *Recti*. *Cutaneo-* rum alter est major, superior & interior; alter minor, inferior & exterior: amboque connectuntur posteriùs, apici partim, partim ligamento *Coccygis cutaneo*; & an-

teriùs, Musculi præsertim *transversalis* tendini. Quod ad *Levatores* pertinet, hi duo Musculi principiis latis, tenuibus & carneis ab omni *Pelvis* ambitu progrediuntur; unde posteriùs utrinquè descendunt super *Prostatam*, & sub *Recti* curvaturâ, ad cujus extremum uniuntur à *Coccygis* basi, usque ad Ani circuitum, in quem desinunt. JAC. BENIG. WINSLOW; Expof. Anat. Viscer. Abdom. 178. 179. &c.

QUEM AD MODUM ab Equitatione & Sessione durâ, *Tenesmo*, cæcis *Hæmorrhoidibus*: Ani partiumque adjacentium dolor & inflammatio; sic ab eorumdem inflammatione Abscessus, Ulcus ab Abscessu, ab Ulcere Fistula sæpè trahunt originem. Quid reapse Fistula? Ulcus durum, *callosum* & *sinuosum*, quod ab interiori & latiori fundo procedens, exteriori & angustiori terminatur ore: per quod identidem *Pus* acre, aut *virulentum* emittitur. Id morbi genus, multas licet corporis partes afficere queat, in Ano tamen ejusvè confinibus, ob loci naturam & situm, frequentiores agit radices. Ex his, inæquali progressu desinentibus, triplex potissimum emergit Ani Fistularum discrimen. Vel enim in *Recti* cavum aperitur Fistula, foris oclusa; vel illæso Intestino, Ani margines aut ejus vicinias tantum perforat; vel utrinquè patens, cutem simul & *Rectum* pervadit. Hæc, vulgò completa; illæ, simplices & cæcæ nuncupantur. Quævis autem, in plures anfractus aut sinus, longè latèque interdum sese diffundit. Ad *Recti* cavum quæ aperitur, foras oclusa: tumore quodam se prodit, ut plurimum, externo, doloris inflammationisvè particeps; *Pus*que ex eâ, vel antè primam, vel post ultimam alvum, vel unâ cum fæcibus, ipsis etsi non confusum, effluit. Quæ, sano superstite Intestino, Ani margines, aut ejus confinia solum permeat, visus beneficio facillè animadvertitur. Completa demum, quæ *Rectum* æqualiter & cutem perfodit, non per signa modò simplicibus communia, verum etiam *Puris* & flatuum egressu se manifestam præbet. Omnes interim Fistularum Ani species nusquam certiùs, quàm digito & specillo exploratæ, dignoscuntur. Detectis penitus ac planè perspectis Fistularum Ani sede, naturâ, progressu, cuniculis & hiatibus, quidni legitima earumdem institueretur *Prognosis*? Quidni opportuna eligeretur Curatio? Expedita est Medicina, cum id vitium, simplex atque recens, intrâ carnes & Musculos consistit; in juvene, quàm in sene faciliior. Vetustior Fistula, sicut & profundior quæ ad *Ischium*, Os sacrum, vesicam, ejus collum, aut *prostatas* pertingit, arte nullâ sanabilis: curam, si aliquam, *palliativam* efflagitat. Quæ verò altè non penetrat & serpit sub cutem; vel altè penetrando, non longiùs à Podice recedit; ea, ut incisioni, sic & sanationi tantum idonea. Fistularum quippe Ani *Therapeia*, quænam alia, sectione, præstantior? An alia celerior? Quæ jucundior?

PRO Fistularum Ani discrimine, curationem sectionem-vè illarum ratione dispari adoriendam quis non fatebitur? Et 1°. Ani Fistulæ, si conjungatur hæc *Scorbuto*, lui *Veneræ*, *Scrophulis*, aut alteri pravæ sanguinis *Diathefi*, non celebretur prius incisio, quàm apta cuique affectui remedia fuerint vel exhibita, vel admodum. 2°. *Therapeia* cuilibet, pro viribus ægroti, ritè præmittantur venæ-sectio & *catharsis*. 3°. Præsto sint ad manum Opificis, & probè disponantur omnia, ad primum, ut aiunt, apparatus idonea. 4°. Ventre à fæcibus, *clysteris* ope, ultimùm *expurgato*: capite declivis, pronus in *Abdomen*; *clunibus* paululùm elevatis; diductisque cruribus, &, ministrorum manibus, firmiter apprehensis, in lecti margine decumbat Æger. 5°. Si Fistula, non interiori minùs, quàm exteriori pateat orificio, pertusus utrinquè simul Intestino & cute: Chirurgus, sinistrae manùs indice digito, oleo prius illito, in Anum immisso, dextrâ stylum accipiat, quem, per Fistulæ foramen exterius introductum, digitoque in Anum inducto apprehensum inflectat, foràsque per Anum adducat; quo tandem, Ansa in modum, efformato vel incurvato, non solum quidquid comprehensum est, verùm etiam paulò ulterius, vel forcipe, vel scalpello incurvo rescinditur. 6°. Fistulæ orificium si tantùm fuerit exterius, in id adaptò perfodiatur Intestinum stylo, quo per Anum retracto, prioris in modum præcidatur Fistula. 7°. In *Recti* cavum si Fistula solummodò aperiatur, foris occlusa, & aliquis tumor adfuerit externus, ad quem pergere Fistulæ fundum conjiciatur, is præcipuè incidatur locus, quâ incisionis viâ stylus per Podicem subtrahi possit, & eo, quod jam descriptum est, artificio tota Fistulæ cavitas denudari. 8°. Si neque circa Anum tumor, rubor, durities, aut aliud cutis vitium, Fistulæ profunditatis index, conspiciatur, stylus inflexus in Anum, si liceat, impellatur: quo, ad Fistulæ fundum, per intestini vulnus intromisso, suprâ hujus extremitatem sectio fiat, per quam adducto stylo, quidquid ab eo complexum retinebitur, methodo supradictâ rescetur. 9°. Fistulis Ani quibuscumque apertis, sinus earum incisione persequendi; excidendæ habenulæ, cavendo ne arteriæ dividantur; scalpello callum auferendum. 10°. Propriis Fistulæ characteribus ita deletis, ut ad simplicis ulceris, aut vulneris conditionem hæc redacta videatur, vulnus linamento carpto sicco, vel etiam vitellis ovorum nonnunquàm imbuto impleatur. Imponatur postea *Emplastrum* conveniens; *Splenium* superaddatur *longitudinale*; quadra-

tum ex ordine alterum adjiciatur; quæ omnia firmentur Fasciâ, ad id paratâ; cujus, parte unâ corpori circumdatâ, duo pendentia ex eo capita, per femora ad eandem adducta, alligentur. His denique peractis, Ager collocetur in lecto, & idonea curationi diætâ præscribatur. Sic absque ullo recidivæ metu, cuivis Ani Fistulæ, salutaris, prompta & suavis adhibebitur medicina.

V.

JAM-NUNC *Uisionem* laudent alii; jam-nunc alii prædicent *Ligaturam*. Quid ita? Num idcirco sanandæ Ani Fistulæ, accommodatior felicior-vè utriusque usus? An miserum acerbum-vè minus utriusque præconium? Absit. *Ufio* rejicienda prorsus, præ crudelitate: ob quam (a) ARCHAGATUS, dictus (b) carnifex; non tamen à CATONE fuit expulsum Româ; quæ pariter Medicis non abstinuit per sexcenta annos, ut quidam (c) falsò narravêre. *Ufio*, non dira tantum & dura, sed etiam inutilis. *Causici* medicamenti vim aut noxas quis ad arbitrium novit præcavere vel comescere? Decidente *Esfcharâ*, quam ipsa inducit *Ufio*, cum doloribus atrocissimis, hæmorrhagiæ, callus, durities, ulcus-vè refricantur. Ab hujusmodi cruciatibus quoties excitantur vigiliæ, febres, *phlegmones*, *convulsiones* ac *deliria*, quæ tandem brevi subsequitur interitus? *Ligatura*, quanquam sæva minus, non minus repudianda. Diuturnior ejus administratio, eò periculosior. Hæc, nisi repetitis, & quidem gradatim, pluribus fili aut setæ vinculis, perfici nequit. Constricta filo vasa si fortè dilacerentur aut excindantur omnino; fila ipsa si

(a) ROLAND. MERLET. Quæst. Med. S. Januar. 1688.

(b) PLIN. SECUND. lib. 29. Cap. 1º.

(c) Vanus quidem ille, de vanitate scientiarum Scriptor, CORNELIUS AGRIPPA; & MICHAEL MONTANUS, Gallus Nobilis, commentum hoc, à PLINIO Secundo, qui sub NERONE & VESPASIANO florebat, inventum gratis, ferè sub initio & medio decimi-sexti sæculi, non temerè minus, quàm subdolè renovarunt. Neque enim ROMANI ab Urbe conditâ per sexcenta annos Medicis caruerunt, neque à CATONE Medici ulli, nequidem ARCHAGATUS, Româ unquam exacti fuerunt. Futilia profectò hæc diæterja sunt, mera mendacia, quæ non ratione minus, quàm autoritate & annorum subductione refelluntur. Quis enim adeò demens, ut bellicosissimam ROMANORUM Gentem cre-

dat sibi tamdiu à Medicis temperare potuisse? Quomodò ARCHAGATUM Româ expulisset CATO, qui annum ætatis suæ decimum-quintum agebat, cùm Romam advenit ARCHAGATUS? Numquid DIONISIUS HALICARNASSUS (1), AURELIUS VICTOR (2), & VALERIUS MAXIMUS (3), Autores admodum luculenti, meminerunt utique Medicorum, qui divinam Artem suam, Romæ pestilentia laboranti, olim tractaverunt: annis videlicet, post conditam Urbem, CCCI, CCCL, & CCCCLXI. DAN. VINCK. Ameen. Philologico-Medic. sect. 2^a. cap. 2º. Et DAN. LE CLERC. Hist. Med. Part. 2^a. lib. 3º. cap. 1º.

(1) lib. 1º. Antiq. Rom.

(2) Dan. Le Clerc, p. 1^a. lib. 1^a. cap. 10º.

(3) lib. 1º. cap. 8º.

disrumpantur aut remittant, quid non eveniet damni? Vinculis ac deligationi erit superfedendum, ut hæmorrhagiæ succurratur: ulcus, priore pejus, recrudescet. Renovanda proindè in utroque casu *Ligatura*; cuius interim adminiculo, nec sinus, si aliqui occurrant, aperientur: nec habenulæ, si quæ supersint, debebuntur. At ecce regerunt nonnulli: Esto sua sint *Ustioni* pericula! Sua sint incommoda *Ligaturæ*! Quorsùm sectioni non anteponuntur *Vulneraria*, *Balsamita*, aliaque id genus auxilia, quibus Fistulas absque incisione sanatas jactant gloriosius? Præpostera sanè commendatio! Laus frigida quidem, & inventa callidiùs ab *Agyrtis*, qui, suam fraudulenter interpretando curationem, simplicibus Ani ulceribus Fistularum nomen tribuerunt, nubem pro JUNONE credulis ægris imponentes! Ergo-ne, reclamant adhuc, sine scalpello, forficibus, similibus - vè ferramentis nulla curari posset Ani Fistula? Sectionem nonne sapiùs comitantur dolores insensibilissimi, interdùm hæmorrhagiæ, vel ipsa mors excipit? Quid indè? Brevissimi sunt dolores illi: hæmorrhagiæ levi sedantur negotio; morsque, si unquam obreperit, non sectioni per se & absolutè, ut loquuntur; sed per *accidens* tantùm, vel etiam Artificis imperitiæ, adscribenda. Et profectò, ut medeatur Ani Fistulæ, duo maximè requiruntur: unum, partes ut conserventur sanæ; alterum, ut morbosæ dirimantur. Quâ porrò industriâ: quânam arte tutiùs, quàm per sectionem, Chirurgus hac poterit exequi? Numquid sectionis beneficio, sic à peritâ manu dirigitur ferrum, sic manus ab eruditis oculis, à mente docili, Medici consilio adjutâ, cuncta sic disponuntur, ut quidquid ad *Diæresim*, *Exæresim* & *Synthesim*, Fistulæ Ani profligandæ consecratas attinet, ab hac armaturâ faciliùs plenius - vè, quàm ab aliâ quâlibet, impleatur.

Ergò sectione præsertim, curanda Ani Fistula.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Tassanus-Gilbertus Boulland, Consiliarius, Medicus Regis Ordinarius in ejus Castello.	M. Jacobus-Albertus Hazon.	M. Raymundus - Jacob Finot, Academiæ Censor.
M. Gaspardus Cochoch du Pay, Consiliarius, Medicus Regis Ordinarius, in Arce Maritimâ Rupisfortensi, Anatomæ & Chirurgiæ Professor Regius.	M. Claudius-Carolus de Jean.	M. Petrus Le Tonnelier.
M. Jacobus-Franciscus Vandermonde,	M. Franciscus-Felicitas Cochu, Scholarum Professor.	M. Petrus-Joannes Burette, Anti- quus Scholæ Magister, Pro- fessor Regius, è Regiâ Numis- matum Academiâ, & Censor Regius.

Proponerebat Parisiis, FRANCISCUS-NICOLAUS GAUTIER DU ROCHER,
Parisiensis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus.

A. R. S. H. 1744. à sextâ ad meridiem.